

Riksdagens svar RSv 62/2024 rd — RP 2/2024 rd

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av lagen om välfärdsområden och till lagar som har samband med den

Ärende

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av lagen om välfärdsområden och till lagar som har samband med den (RP 2/2024 rd).

Beredning i utskott

Utskottets betänkande: Förvaltningsutskottet (FvUB 11/2024 rd).

Beslut

Riksdagen har antagit följande lagar:

Lag

om ändring av lagen om välfärdsområden

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om välfärdsområden (611/2021) 11 §, 12 § 2 mom. och 13 §, av dem 13 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 350/2022, samt
fogas till lagen nya 12 a och 13 a § som följer:

11 §

Uppföljning, styrning och laglighetsövervakning av välfärdsområdena

Finansministeriet följer allmänt välfärdsområdenas verksamhet och ekonomi och svarar för den allmänna styrningen av välfärdsområdenas ekonomi och förvaltning och för den allmänna styrningen av verksamheten till den del det inte föreskrivs att detta hör till social- och hälsovårdsministeriets, inrikesministeriets eller något annat ministeriums behörighet. Finansministeriet samordnar statsrådets styrning av välfärdsområdena och ser till att välfärdsområdenas självstyrelse beaktas vid beredningen av lagstiftning som gäller välfärdsområdena.

Bestämmelser om social- och hälsovårdsministeriets behörighet vid den allmänna styrningen, planeringen, utvecklingen och tillsynen av social- och hälsovården finns i 21 § i lagen om ordnande av social- och hälsovård (612/2021). Bestämmelser om inrikesministeriets behörighet vid

Riksdagens svar RSv 62/2024 rd

den allmänna styrningen, planeringen och utvecklingen av räddningsväsendet finns i 7 § i lagen om ordnande av räddningsväsendet (613/2021).

Regionförvaltningsverket kan med anledning av klagomål undersöka om välfärdsområdet har iakttagit gällande lag.

12 §

Välfärdsområdenas ekonomi som en del av planen för de offentliga finanserna

Planen för de offentliga finanserna och statsrådets finanspolitiska mål för de offentliga finanserna styr ministerierna när de bereder den lagstiftning och styrning som gäller välfärdsområdena.

12 a §

Riksomfattande mål för välfärdsområdenas uppgifter

Statsrådet fastställer minst vart fjärde år riksomfattande strategiska mål för en jämlik, högklassig och kostnadsnyttoeffektiv skötsel av välfärdsområdenas uppgifter inom social- och hälsovården och räddningsväsendet. I de riksomfattande målen ska hänsyn tas till statsrådets finanspolitiska mål för de offentliga finanserna samt social- och hälsovårdsministeriets och inrikesministeriets redogörelser enligt 31 § i lagen om ordnande av social- och hälsovård och 15 § i lagen om ordnande av räddningsväsendet samt eventuella andra uppföljningsdata som avser befolkningens hälsa och välfärd och social- och hälsovårdens och räddningsväsendets verksamhet och ekonomi.

Målen ska omfatta

- 1) mål som tryggar jämlikt tillhandahållande av tjänster och tjänsternas verkningsfullhet, samordningen av tjänster och de språkliga rättigheterna samt främjar jämställdheten mellan könen,
- 2) mål för att öka produktiviteten och kostnadsnyttoeffektiviteten,
- 3) mål för utveckling av informationshanteringen och digitaliseringen,
- 4) mål för främjande av välfärd, hälsa och säkerhet samt för samarbetet kring dessa mellan välfärdsområden, kommuner och andra aktörer,
- 5) allmänna riktlinjer för välfärdsområdenas vittsyftande investeringar,
- 6) mål för genomförande av beredskap och förberedelser på regional och nationell nivå,
- 7) mål för samarbete och arbetsfördelning mellan välfärdsområdena och mellan samsamarbetsområdena för social- och hälsovården,
- 8) mål för utbildnings-, forsknings-, utvecklings- och innovationsverksamhet.

De riksomfattande målen kan utöver det som avses i 2 mom. även gälla annat som behövs för att utveckla välfärdsområdenas verksamhet och ekonomi.

Finansministeriet ska i samarbete med social- och hälsovårdsministeriet och inrikesministeriet årligen följa upp och utvärdera uppnåendet av de riksomfattande målen. Vid behov ska målen ändras. En ändring kan grunda sig på förslag från ett eller flera välfärdsområden eller på initiativ från ett ministerium.

Riksdagens svar RSv 62/2024 rd

13 §

Välfärdsområdesdelegationen

I anslutning till finansministeriet finns välfärdsområdesdelegationen. Delegationens syfte är att främja genomförandet av de strategiska riktlinjerna för välfärdsområdenas verksamhet och ekonomi och av välfärdsområdenas självstyrelse samt samarbetet mellan riksomfattande och regionala aktörer.

Delegationens uppgift är att

1) förutse, följa och utvärdera hur välfärdsområdenas verksamhet och ekonomi har utvecklats och kommer att utvecklas,

2) behandla lagstiftning, lagstiftningsprojekt och andra statliga åtgärder som är principiellt viktiga och vittsyftande med avseende på välfärdsområdenas verksamhet, ekonomi och självstyrelse,

3) främja uppnåendet av de riksomfattande målen för välfärdsområdenas uppgifter och lägga fram förslag som gäller målen samt behandla i 12 a § 4 mom. avsedda initiativ från ministerierna och förslag från välfärdsområdena om att ändra målen,

4) behandla behoven att utveckla lagstiftningen om välfärdsområdenas uppgifter,

5) främja samarbetet mellan riksomfattande och regionala aktörer samt behandla den inre arbetsfördelningen inom och samarbetet mellan samarbetsområdena för social- och hälsovården.

Delegationen tillsätts av statsrådet. I delegationen ingår representanter för välfärdsområdena, HUS-sammanslutningen, Helsingfors stad och finansministeriet samt för övriga ministerier som ansvarar för styrningen av välfärdsområdena i deras uppgifter.

Närmare bestämmelser om delegationens sammansättning, mandatperiod, sektioner och uppgifter får utfärdas genom förordning av statsrådet.

13 a §

Förhandlingar med välfärdsområdena

Finansministeriet, social- och hälsovårdsministeriet och inrikesministeriet för årligen tillsammans förhandlingar med välfärdsområdet om genomförandet av de uppgifter som omfattas av välfärdsområdets organiseringsansvar och om skötseln av välfärdsområdets ekonomi under samordning av finansministeriet. Syftet med förhandlingarna är att stödja verkningsfullheten, lönsamheten och resultaten av välfärdsområdets verksamhet och att styra välfärdsområdets organiseringsuppgift på strategisk nivå med beaktande av särskilt de i 12 a § avsedda riksomfattande målen.

I förhandlingarna följer man upp och utvärderar hur välfärdsområdets organiseringsansvar har uppfyllts och behandlar man målen för välfärdsområdets uppgifter samt åtgärder som stöder målen. Vid förhandlingarna utvärderar man hur välfärdsområdets kostnader och finansiering har utvecklats och kommer att utvecklas samt de åtgärder för att stödja kostnadshanteringen och andra åtgärder som ska genomföras i välfärdsområdet och genom vilka skötseln av välfärdsområdets uppgifter och tillgången till tjänster kan tryggas genom den finansiering som står till förfogande.

Ministerierna ska vid behov ge välfärdsområdet sådana åtgärdsrekommendationer om organisationen och ekonomin som främjar verkningsfullhet, lönsamhet och resultat för välfärdsområdenas verksamhet.

Riksdagens svar RSV 62/2024 rd

Vid uppföljningen och utvärderingen av hur välfärdsområdets organiseringsansvar har uppfyllts utnyttjas de årliga redogörelser av välfärdsområdet och de expertbedömningar av Institutet för hälsa och välfärd och regionförvaltningsverket som avses i 29 § 2 mom. och 30 § i lagen om ordnande av social- och hälsovård och i 13 § 2 mom. och 14 § i lagen om ordnande av räddningsväsendet samt vid behov myndigheters andra utvärderingar.

Finansministeriet utarbetar i samarbete med välfärdsområdet ett dokument om förhandlingarna. I dokumentet antecknas vilka frågor som har behandlats och vad parterna har kommit fram till i förhandlingarna samt ministeriernas eventuella åtgärdsrekommendationer. Dokumentet offentliggörs i det allmänna datanätet.

Vad som i denna paragraf föreskrivs om välfärdsområden tillämpas också på HUS-sammanslutningen. I förhandlingarna med HUS-sammanslutningen deltar även Nylands välfärdsområden och Helsingfors stad.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Den mandatperiod för delegationen för välfärdsområdenas ekonomi och förvaltning som pågår när denna lag träder i kraft upphör när statsrådet har tillsatt den välfärdsområdesdelegation som avses i denna lag. På delegationen för välfärdsområdenas ekonomi och förvaltning tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

Lag

om ändring av lagen om ordnande av social- och hälsovård

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i lagen om ordnande av social- och hälsovård (612/2021) 23 och 24 §, av dem 23 § så-
dan den lyder delvis ändrad i lag 351/2022, samt
ändras 21, 22 och 31 § som följer:

21 §

Allmän styrning, planering och utveckling

Den allmänna styrningen, planeringen, utvecklingen och tillsynen av social- och hälsovården ankommer på social- och hälsovårdsministeriet. Social- och hälsovårdsministeriet svarar för den riksomfattande social- och hälsopolitiken samt för sin del för beredningen av de riksomfattande målen och för att dessa beaktas i styrningen av välfärdsområdenas verksamhet.

Riksdagens svar RSv 62/2024 rd

22 §

Riksomfattande mål för ordnandet av social- och hälsovård samt förhandlingar med välfärdsområdena

Bestämmelser om de riksomfattande målen för välfärdsområdenas uppgifter och de mål för ordnandet av social- och hälsovård som ingår i de riksomfattande målen, om behandlingen av dessa mål i välfärdsområdesdelegationen och om de förhandlingar som ska föras med välfärdsområdena finns i lagen om välfärdsområden.

31 §

Social- och hälsovårdsministeriets årliga redogörelse

Social- och hälsovårdsministeriet utarbetar årligen en riksomfattande redogörelse där det ingår en bedömning av hur väl kravet på jämlikhet i social- och hälsovården uppfyllts och om finansieringen är på en tillräcklig nivå. Redogörelsen ska innehålla ett förslag till behövliga åtgärder för utarbetandet av planen för de offentliga finanserna, statsbudgeten och de riksomfattande mål för välfärdsområdenas uppgifter som avses i 12 a § i lagen om välfärdsområden samt för annan riksomfattande styrning. I redogörelsen utnyttjas de expertbedömningar av Institutet för hälsa och välfärd som avses i 30 §. Redogörelsen ska offentliggöras i det allmänna datanätet.

Denna lag träder i kraft den 20 .

De riksomfattande mål för social- och hälsovården som gäller när denna lag träder i kraft gäller tills statsrådet med stöd av 12 a § i lagen om välfärdsområden har fastställt de riksomfattande målen för välfärdsområdenas uppgifter.

Den mandatperiod för delegationen för social- och hälsovård som pågår när denna lag träder i kraft upphör när statsrådet har tillsatt den välfärdsområdesdelegation som avses i 13 § i lagen om välfärdsområden. På delegationen för social- och hälsovård tillämpas de bestämmelser som gäller vid ikraftträdandet.

Lag

om ändring av lagen om ordnande av räddningsväsendet

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i lagen om ordnande av räddningsväsendet (613/2021) 9 och 10 §, av dem 9 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 352/2022, samt
ändras 8 och 15 § som följer:

Riksdagens svar RSV 62/2024 rd

8 §

Riksomfattande mål för ordnandet av räddningsväsendet samt förhandlingar med välfärdsområdena

Bestämmelser om de riksomfattande målen för välfärdsområdenas uppgifter och de mål för ordnandet av räddningsväsendet som ingår i de riksomfattande målen, om behandlingen av dessa mål i välfärdsområdesdelegationen och om de förhandlingar som ska föras med välfärdsområdena finns i lagen om välfärdsområden.

15 §

Inrikesministeriets årliga redogörelse

Inrikesministeriet upprättar årligen en riksomfattande redogörelse för bedömning av genomförandet av ett räddningsväsende som motsvarar behoven och riskerna samt för bedömning av finansieringens tillräcklighet. I redogörelsen utnyttjas välfärdsområdenas redogörelser enligt 13 § och regionförvaltningsverkens expertbedömningar enligt 14 §. Redogörelsen ska innehålla ett förslag om behövliga åtgärder med tanke på utarbetandet av planen för de offentliga finanserna, statsbudgeten och de riksomfattande mål för välfärdsområdenas uppgifter som avses i 12 a § i lagen om välfärdsområden samt annan riksomfattande styrning.

Denna lag träder i kraft den 20.

De riksomfattande mål för räddningsväsendet som gäller när denna lag träder i kraft gäller tills statsrådet med stöd av 12 a § i lagen om välfärdsområden har fastställt de riksomfattande målen för välfärdsområdenas uppgifter.

Den mandatperiod för delegationen för räddningsväsendet som pågår när denna lag träder i kraft upphör när statsrådet har tillsatt den välfärdsområdesdelegation som avses i 13 § i lagen om välfärdsområden. På delegationen för räddningsväsendet tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

Lag

om ändring av 11 och 17 § i lagen om ordnande av social- och hälsovården och räddningsväsendet i Nyland

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om ordnande av social- och hälsovården och räddningsväsendet i Nyland (615/2021) 11 § 2 mom. och 17 § 2 mom. som följer:

Riksdagens svar RSV 62/2024 rd

11 §

Godkännande och ändring av organiseringsavtalet för HUS

Parterna ska årligen följa och utvärdera hur organiseringsavtalet för HUS har fullgjorts som en del av de i 13 a § i lagen om välfärdsområden avsedda förhandlingarna mellan HUS-sammanslutningen, finansministeriet, social- och hälsovårdsministeriet och inrikesministeriet. Avtalet ska ändras vid behov. Ändringen kan basera sig på en eller flera parter förslag eller på social- och hälsovårdsministeriets initiativ.

17 §

Bestämmelser i lagen om välfärdsområden och kommunallagen som ska tillämpas på Helsingfors stad

När Helsingfors stad ordnar uppgifter inom social- och hälsovården och räddningsväsendet ska bestämmelserna i lagen om välfärdsområden tillämpas i fråga om vad som i den lagens 7 § föreskrivs om organiseringsansvar, i 9 § om produktion av tjänster, i 10 § om uppfyllande av produktionsansvaret och tillsynen över det, i 11 § om uppföljning, styrning och laglighetsövervakning av välfärdsområdena, i 12 § om välfärdsområdenas ekonomi som en del av planen för de offentliga finanserna, i 12 a § om de riksomfattande målen för välfärdsområdenas uppgifter, i 13 § om välfärdsområdesdelegationen, i 13 a § om förhandlingar med välfärdsområdena, i 16 § om investeringsplanen, i 21 § om det nationella kompetenscentret för lokal- och fastighetsförvaltning, i 8 kap. om samarbete mellan välfärdsområden, i 9 kap. om välfärdsområdets affärsverk, i 120 § om uppföljning av välfärdsområdets verksamhet, ekonomi och tjänsteproduktion samt produktion av information och i 16 kap. om begäran om omprövning och ändringssökande samt i 150 § om beredskap för störningssituationer och undantagsförhållanden. I övrigt tillämpas bestämmelserna i kommunallagen, om inte något annat föreskrivs nedan.

Denna lag träder i kraft den

20.

Riksdagens svar RSv 62/2024 rd

Helsingfors 28.6.2024

På riksdagens vägnar

talman

generalsekreterare